

پیش‌بهره

منافع بلندمدت ملی

سرمقاله

سال‌های متمادی موضوع تکنرخی شدن نرخ ارز، به‌عنوان یکی از چالش‌های اقتصاد ایران مطرح بود و موافقان و مخالفان خود را داشته است. بسیاری بر این باور بودند که آزادسازی نرخ ارز، موجب رقابتی شدن تولید داخل با کالای مشابه خارجی می‌شود و برخی دیگر نیز، آزادسازی نرخ ارز را به منزله بالارفتن قیمت تمام شده کالای تولید داخل می‌دانستند که در نهایت منجر به عدم رقابت با کالای مشابه خارجی می‌شود. رجوع به دیدگاه‌های کارشناسی سال‌های گذشته مبین این واقعیت است که به‌دلیل عدم وجود زیرساخت‌های مناسب اقتصادی و صنعتی، اگرچه در تکنرخی شدن نرخ ارز (به‌دلیل حذف رانتهای اقتصادی برخی گروه‌ها و نهادها) اتفاق نظر وجود داشت اما این که نرخ واقعی این ارز چه نرخ باشد؛ همواره محل سوال و تردید بوده است.

اکنون که دولت محترم با ابلاغ دستورالعمل‌ها و آیین‌نامه‌های اجرایی، مصمم به اجرای سیاست تکنرخی شدن نرخ است، توجه به این نکته ضروری است که موفقیت و پیشرفت اقتصادی و صنعتی وقتی محقق می‌شود که تمام اجزای کشور اعم از مدیران، تصمیم‌سازان، کارآفرینان، مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان همگی منافع بلندمدت ملی را بر منافع کوتاه مدت ترجیح دهند.

حاکمیت می‌تواند در بُعد قانون‌گذاری و اجرای آن با تسهیل در فضای کسب و کار و کاهش موانع تولید، تولیدکننده را در کاهش قیمت تمام شده و توسعه و گسترش تولید و در نتیجه افزایش اشتغال یاری کند که در نهایت با رونق کسب و کار و تولید در سال‌های آتی منافع افزایش درآمدهای مالیاتی و گمرکی و بیمه‌ای دولت را در بر خواهد داشت؛ تجربه‌ای که سایر کشورهای توسعه یافته و در حال توسعه نیز آن را تجربه کرده‌اند.

از طرفی تولیدکنندگان نیز باید با درس گرفتن از تجربیات سال‌های نه‌چندان دور که با افزایش نرخ ارز در سال‌های ۹۰ و ۹۱ داشتیم؛ از منافع کوتاه مدت ناشی از این افزایش نرخ صرف‌نظر کنند و به جای افزایش نامتناسب و بی‌حساب و کتاب قیمت تمام شده به منافع بلندمدت تولید داخل بیشتر توجه نمایند.

تولیدکننده داخلی که در سال‌های گذشته همواره فاقد توان رقابت قیمتی با کالای مشابه خارجی بوده است. با افزایش نرخ ارز و در نتیجه بالارفتن قیمت کالای خارجی بدون توجه به فرصت مغتنم پیش آمده به جای توجه بیشتر به بازار و منافع بلندمدت خود در این بازار و حفظ فاصله قیمتی با کالای خارجی که موجب کاهش قاچاق و توسعه بازار محصول تولید داخل می‌شود، نسبت به افزایش غیرمتناسب قیمت محصولات تولیدی خود اقدام می‌کنند و در نتیجه پس از مدت زمان کوتاهی، مجدداً شرایطی را فراهم می‌کند که کالای خارجی بار دیگر امکان حضور و تسخیر بازار داخل را داشته باشد؛ تجربه‌ای که آغاز دهه ۹۰ شاهد آن بودیم و عدم توجه تولیدکننده داخلی به فرصت مغتنم پیش آمده موجب شد که تولیدکننده در یک بازه کوتاه زمانی رونق خوب و سود سرشاری را تجربه کند اما خیلی سریع، فاصله رقابت قیمت خود را با کالای خارجی از دست داده و مجدداً بازار را به کالای خارجی بسپارد. به هر حال امیدواریم با همدلی و حمایت بیشتر همه نهادهای تولید و اقتصاد کشور در جهت منافع ملی، شاهد فرا رسیدن روزهای بهتری برای تولید و صنعت کشور باشیم.

مدیرمسئول